

Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 29. april 2009

Betænkning

over

I. Forslag til lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold

II. Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om vandforsyning, lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. og forskellige andre love

(Konsekvenser af lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold)

[begge af miljøministeren (Troels Lund Poulsen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslag nr. L 150 og 10 ændringsforslag til lovforslag nr. L 151. Det Radikale Venstres medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og miljøministeren ændringsforslag nr. 2 til lovforslag nr. L 150. Miljøministeren har stillet ændringsforslag nr. 1-10 til lovforslag nr. L 151.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslagene blev fremsat den 26. februar 2009 og var til 1. behandling den 26. marts 2009. Lovforslagene blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslagene i 5 møder.

Høring

Udkast til lovforslagene har inden fremsættelsen været sendt i høring, og miljøministeren sendte den 7. juli 2008 disse udkast til udvalget, jf. (folketingsåret 2007-08, 2. samling) MPU alm. del – bilag 484. Den 26. februar 2009 sendte miljøministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dansk Miljøteknologi,
Dansk Vand- og Spildevandsforening,
Foreningen af Vandværker i Danmark og
Odense Vandselskab A/S.

Miljøministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Dansk Vand- og Spildevandsforening og Odense Vandselskab A/S mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Udtalelse fra miljøministeren

Miljøministeren har over for udvalget udtalt følgende i forbindelse med behandling af lovforslagene:

»Præcisering af § 12 om forbrugerindflydelse i L 150

I bemærkningerne til lovforslagets § 12 er anført følgende: »Reglerne vil også kunne indeholde krav om forbrugerindflydelse. I givet fald vil reglerne blive udformet i lighed med elforsyningslovens regler, således at mindst to medlemmer af en bestyrelse skal vælges af vandselskabets forbrugere enten direkte eller ved et repræsentantskab.«

Denne beskrivelse af elforsyningslovens regler er ikke fuldt ud dækkende, da elforsyningslovens regler om forbrugerindflydelse i selskaber, der er ejet af kommuner eller forbrugere, er mere nuancerede.

Jeg vil derfor præcisere, at det ikke har været hensigten udtømmende at fastlægge den nærmere udnyttelse af bemyndigelsen ved lovforslagets fremsættelse, og at forligskredsen bag vandsektorloven vil blive inddraget ved en eventuel udnyttelse af bemyndigelsen.

Præcisering af § 16 om kommunernes garantistillelse i L 150

Af bemærkningerne til lovforslagets § 16 fremgår det, at garanti for lån efter lovforslagets § 16 vil være en disposition, der er omfattet af de kommunale låneregler, idet garantistillelsen vedrører et kommunalt formål. Dette indebærer, at kommunen kun kan stille garanti for lån, som opfylder betingelserne for kommunal låntagning med hensyn til lånetyper og løbetider.

Indenrigs- og Socialministeriet oplyser præciserende, at vandselskaberne også vil være omfattet af den såkaldte kassekreditregel, der gælder for kommunale fællesskaber, interessentskaber, andelsselskaber, aktieselskaber, anpartsselskaber og lignende med bestemmende kommunal indflydelse, hvorefter kassekrediten maksimalt må andrage 125 kr. pr. indbygger.

I konsekvens af, at vand- og spildevandsforsyninger skal udskilles fra kommunen, vil investeringsudgifter på området fremover ikke indgå ved opgørelsen af kommunernes automatiske låneadgang, idet investeringer i vand- og spildevandsforsyning vil blive afholdt af selskaberne og ikke af kommunen selv. Lånereglerne vil i forlængelse heraf skulle tilpasses, således at vandselskabernes lånoptagelse og kommunale garantier herfor fortsat ikke vil belaste kommunens låneramme.

Tilpasningen af de kommunale låneregler vil ske snarest efter vedtagelsen af lovforslaget og inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2010.

Præcisering af § 19, stk. 3, om kommuners adgang til at deltage i serviceselskaber i fællesskab med andre kommuner i L 150

Af bemærkningerne til lovforslagets § 19, stk. 3, fremgår: »Det fastslås i den foreslåede bestemmelse, at servicefunktioner for vandselskaber som hidtil kan varetages i et selvstændigt selskab i koncernen.«

Indenrigs- og Socialministeriet oplyser, at i det omfang spørgsmålet ikke er reguleret i den skrevne lovgivning, antages det efter kommunalfuldmagtsreglerne, at en kommune kan deltage i et selskab sammen med andre kommuner under forudsætning af, at selskabet alene varetager kommunale opgaver.

Jeg vil derfor præcisere, at den foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 3, ikke er til hinder for, at flere kommuner kan etablere et fælles selskab, der udfører servicefunktioner for vandselskaber, der ejes af de pågældende kommuner.

Mindre kommuner vil således også have adgang til at opnå og udnytte synergieffekter ved at placere servicefunktioner i selskaber, der er etableret i fællesskab med en eller flere andre kommuner. Videre er det i lovforslaget forudsat, at kommunerne efter lovens ikrafttræden ikke kan beholde servicefunktionerne eller dele heraf for vandselskaberne i den kommunale forvaltning som konsekvens af den foreslåede adskillelse mellem myndigheds- og driftsansvar, jf. lovforslagets § 15, stk. 1.

Præcisering af § 19, stk. 5, om markedsvilkår og kostpris i L 150

Af bemærkningen til § 19, stk. 5, fremgår: »Et serviceselskab i en kommunal koncernstruktur kan alene kræve kostprisen for de serviceydelser, der leveres til forsyningsvirksomhederne i koncernen, jf. herved at det ikke er en kommunal opgave at drive virksomhed med fortjeneste for øje. Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelse i stk. 5 at give serviceselskaber i en kommunal koncernstruktur hjemmel til at kunne opkræve mere end kostprisen.«

Bemærkningen til § 19, stk. 5, anvender begrebet »kostpris«, mens reglerne om fakturering af serviceydelser på el- og varmforsyningsområdet anvender to andre begreber, nemlig »markedsbestemte vilkår« og »de faktiske omkostninger«.

Jeg vil derfor præcisere, at begrebet »kostpris«, som det er anvendt i bemærkninger til § 19, stk. 5, skal forstås således, at faktureringen fra en servicevirksomhed, der indgår i en kommunal koncernstruktur, skal baseres på en omkostningsdeling efter de enkelte forsyningsarters faktiske forholdsmæssige forbrug. Ved fakturering baseret på deling af faktiske omkostninger, skal disse opgøres efter driftsøkonomiske principper svarende til bestemmelserne i årsregnskabsloven. De fordelte omkostninger kan således indeholde afholdte direkte driftsomkostninger, driftsøkonomiske afskrivninger og betalte renter.«

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af RV) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med de af miljøministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod det af Det Radikale Venstre stillede ændringsforslag til lovforslag nr. L 150.

Et *mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Såfremt det under nr. 1 stillede ændringsforslag til lovforslag nr. L 150 ikke vedtages ved 2. behandling, vil mindretallet ved 3. behandling stemme imod lovforslagene.

Det Radikale Venstre anbefaler, at det af mindretallet stillede ændringsforslag til L 150 vedtages. Hvis dette ikke sker, vil Det Radikale Venstre indstille lovforslagene til forkastelse ved 3. behand-

ling, fordi de helt grundlæggende er overflødige. Lovforslagene vil med stor sikkerhed betyde centralisme og højere vandpriser for forbrugerne. Den nye konstruktion med tvungen selskabsførelse er så bureaukratisk, at det i sig selv vil fordyre vandprisen, bl.a. på grund af udgifter til det statslige forsyningssekretariat, udgifter til, at sektoren gøres skattepligtig, og udgifter til at betale statsafgifter ved ændringer i ejerstrukturen.

Efter alt at dømme vil bureaukratiet endvidere vokse i de kommende år som resultat af lovforslagene.

Desuden er der med lovforslaget lagt op til en struktur med en mindre klar ansvarsfordeling, idet den hidtidige decentrale, demokratisk styrede vandsektor afløses af en prisloftregulering med et statsligt embedsapparat som øverste beslutningsmyndighed. Det betyder, at det bliver uklart, hvem der egentlig har ansvaret, og hvem der kan holdes ansvarlig. Hertil kommer, at der er risiko for, at denne struktur kan medføre en svækkelse af grundvandsbeskyttelsen og i øvrigt give en mindre effektiv drift.

En modernisering af vandsektoren kunne være gennemført med ganske små ændringer i form af obligatorisk certificeret energi- og miljøledelse på de større forsyninger. Det ville høste et eventuelt besparelspotentiale. Kombineret med minimale lovændringer, der tillader vandforsyningerne at investere i forskning og udvikling, kunne vandsektoren moderniseres uden brud på den nuværende og helt grundlæggende demokratiske styringsmodel.

Liberal Alliance, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

til

I. Forslag til lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold

Af et mindretal (RV):

Til kapitel 3

1) Kapitlet udgår.

[De foreslåede regler om prisloftreguleringen udgår]

Af miljøministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 19

2) I stk. 3 indsættes efter »i forhold til opgaver« ordene: »forbundet med affaldshåndtering efter lov om miljøbeskyttelse samt opgaver«.

[Præcisering af, at et serviceselskab også kan varetage servicefunktioner for opgaver forbundet med affaldshåndtering efter miljøbeskyttelsesloven]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Den foreslåede ændring indebærer, at lovforslagets regler om prisloftreguleringen udgår. Hvis ændringsforslaget vedtages ved 2. behandling, vil forslagsstillerne til 3. behandling stille de nødvendige konsekvensændringsforslag til lovforslag nr. L 150 og L 151.

Til nr. 2

Det foreslås, at serviceselskabet også vil kunne varetage servicefunktioner for forsyningsvirksomheder, der løser opgaver forbundet med affaldshåndtering efter miljøbeskyttelsesloven.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

til

II. Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om vandforsyning, lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. og forskellige andre love

(Konsekvenser af lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold)

Af *miljøministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 30, stk. 1, ændres »§ 32, stk. 4« til: »§ 32, stk. 5«.

[Konsekvensrettelse]

2) I den under *nr. 6* foreslåede affattelse af § 30, stk. 7, udgår », jf. lovbekendtgørelse nr. 923 af 5. december 1997,«.

[Ændring af henvisning til gældende ret]

3) Efter nr. 11 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 32, stk. 2, der bliver stk. 3, ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

[Konsekvensrettelse]

Til § 2

4) Efter nr. 19 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 76, nr. 4, udgår »og 4«.«

[Konsekvensrettelse]

Til § 3

5) Efter nr. 12 indsættes som nye numre:

»01. I § 2 a, stk. 6, 6. pkt., der bliver stk. 7, 6. pkt., ændres »stk. 3« til: »stk. 4«, og i § 2 a, stk. 6, 7. pkt., der bliver stk. 7, 7. pkt., ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

02. I § 2 a, stk. 7, der bliver stk. 8, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.«

[Konsekvensrettelse]

6) Efter nr. 13 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 2 a, stk. 9, der bliver stk. 10, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«, og to steder ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.«

[Konsekvensrettelse]

7) Efter nr. 16 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 3, stk. 1, 2. pkt., ændres »§ 2 a, stk. 6« til: »§ 2 a, stk. 7«.«

[Konsekvensrettelse]

8) I den under nr. 27 foreslåede ændring af § 7 b, stk. 1, indsættes før »og«: »og »§ 2 a, stk. 3« til: »§ 2 a, stk. 4«.«

[Konsekvensrettelse]

Til § 7

9) I den under nr. 1 foreslåede ændring af § 37, stk. 2, indsættes i 3. pkt. efter »ikke er anvendt« ordene: »eller medfulgt«, og i 4. pkt. indsættes efter »er anvendt« ordene: »eller medfulgt«.

[Præcisering af, hvornår der kan ske udspaltning uden modregning.]

Til § 8

10) I den under nr. 1 foreslåede ændring af § 23 l, stk. 2, indsættes i 3. pkt. efter »ikke er anvendt« ordene: »eller medfulgt«, og i 4. pkt. indsættes efter »er anvendt« ordene: »eller medfulgt«.

[Præcisering af, hvornår der kan ske udspaltning uden modregning.]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-8

Der er tale om redaktionelle ændringer.

Til nr. 9

Den foreslåede ændring af elforsyningslovens § 37, stk. 2, foreslås præciseret, således at det udtrykkeligt fremgår, at udspaltningen af vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter uden modregning til virksomheder, som alene omfattes af lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger, også er betinget af, at der ikke i nogen af de udspaltede aktiviteter eller virksomheder er medfulgt midler, herunder aktiver under enhver form, som stammer fra aktiviteter omfattet af denne lov, lov om varmforsyning, lov om kommunal fjernkøling eller lov om naturgasforsyning.

Ændringsforslaget giver anledning til at bemærke, at det ligeledes vil blive anset for anvendelse eller overførelse af midler, hvis f.eks. ikke alle passiver og gæld, som er naturligt knyttet til de udspaltede aktiviteter, overføres sammen med disse.

Til nr. 10

Den foreslåede ændring af varmforsyningslovens § 23 1, stk. 2, foreslås præciseret, således, at det udtrykkeligt fremgår, at udspaltningen af vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter uden modregning til virksomheder, som alene omfattes af lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger, også er betinget af, at der ikke i nogen af de udspaltede aktiviteter eller virksomheder er medfulgt midler, herunder aktiver under enhver form, som stammer fra aktiviteter omfattet af denne lov, lov om elforsyning, lov om kommunal fjernkøling eller lov om naturgasforsyning.

Ændringsforslaget giver anledning til at bemærke, at det ligeledes vil blive anset for anvendelse eller overførelse af midler, hvis f.eks. ikke alle passiver og gæld, som er naturligt knyttet til de udspaltede aktiviteter, overføres sammen med disse.

Peter Juel Jensen (V) nfm. Eyvind Vesselbo (V) Erling Bonnesen (V) Birgitte Josefsen (V)

Hans Christian Thoning (V) Jørn Dohrmann (DF) Liselott Blixt (DF)

Per Ørum Jørgensen (KF) Knud Kristensen (KF) Torben Hansen (S) Mette Gjerskov (S)

Flemming Møller Mortensen (S) Trine Mach (SF) Steen Gade (SF) fmd. Johs. Poulsen (RV)

Per Clausen (EL) Juliane Henningsen (IA)

Liberal Alliance, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 150 og L 151

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra miljøministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslagene
3	Henvendelse af 24/3-09 fra Odense Vandselskab A/S
4	Henvendelse af 25/3-09 fra Dansk Miljøteknologi
5	Henvendelse af 1/4-09 fra Dansk Vand- og Spildevandsforening
6	Materiale fra Odense Vandselskab A/S' foretræde for udvalget 1/4-09
7	Henvendelse af 22/4-09 fra Foreningen af Vandværker i Danmark
8	Ændringsforslag og betækningsbidrag fra miljøministeren
9	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 150 og L 151

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 24/3-09 fra Odense Vandselskab A/S, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelsen af 25/3-09 fra Dansk Miljøteknologi, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren er indstillet på at ændre »eksportloftet« for vand, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren vil udskyde den del af lovforslaget, der vedrører prisloftet, til 2013 og herefter på baggrund af en evaluering tage stilling til, om der eventuelt kan være behov for en justering af reglerne, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om kommentar til henvendelsen af 1/4-09 fra Dansk Vand- og Spildevandsforening, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til materiale fra Odense Vandselskab A/S, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvordan den politiske aftales formuleringer om, at offentlighedslovens bestemmelser skal gælde på alle områder, er gennemført i lovforslaget, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om kommentar til henvendelsen af 22/4-09 fra Foreningen af Vandværker i Danmark, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvordan bemyndigelsen i lovforslagets § 12 (L 150) om regler om forbrugerrettigheder i forbindelse med levering af vand eller afledning af spildevand påtænkes udnyttet, til miljøministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, til miljøministeren, og ministerens svar herpå